

Parkovací systém v čase pandémie

„Ušiel nám jeden mesiac, ale, žiaľ, nemáme na výber,“ konštatuje Ivan Lučanič, poverený vedením referátu mobility mestskej časti.

strana 2

Ikonický cykloservis na Haanovej

Chodili sme doň ako deti, dnes sa vraciame ako rodičia.

strana 6

Starohájska hájovňa bude chátrať aj tento rok

Navonok krajšia, vo vnútri sa rozpadáva. Rekonštrukcia, bohužiaľ, nie je v pláne investícií pre rok 2021.

strana 8

Rozbija predstavu o tom, ako má vyzeráť učiteľ jogy

Rodený Petržalčan Laci Ayph (32) často počúva, že pôsobí, že má bližšie k číňanom ako k asánam.

strana 11

Asekol má aktuálne umiestnených 249 červeno-bielych kontajnerov, v 70 mestách a obciach v západnej a strednej časti Slovenska.

„Rabovanie“ kontajnerov - Petržalka je na tom aktuálne najhoršie

Z 15 červeno-bielych kontajnerov, ktoré boli v polovici decembra rozmiestnené v Petržalke boli po poldruha mesiaca zničené už štyri. „Dva sme museli vymeniť a dva sme stiahli,“ hovorí riaditeľ firmy Asekol SK Ronald Blaho. Horšie ako v Petržalke, to podľa jeho slov bolo už len v Senci, kde museli všetky kontajnery stiahnuť. Čo robiť, aby podobne nedopadol aj pilotný projekt v Petržalke?

„Okoľo Vianoc nám na Máne-sovo námestie priviezli krásny kontajner na menší elektroodpad. Dnes už leží vedľa na chodníku masívny otvor s prepadnutým mechanizmom, je úplne vytrhnutý,“ napísala nám čitateľka Hana koncom januára. Podobné skúsenosti mali ľudia aj z Fedinovej alebo Gercenovej. Aktuálne je tak v Petržalke len 13 kontajnerov, a to bol plán navýšiť postupne počet nádob o ďalších desať.

S 25 nádobami by sme dokázali v Petržalke vyzbierať až 30-tisíc kilogramov drobného elektroodpadu ročne!

Je smutné, že voláme po lepších službách a keď nám ich niekto ponúkne, pár vandalov má schopnosť celú snahu zničiť. Dnes to vyzerá tak, že ak vzájomnou kontrolou nepomôžu občania, skončí v Petržalke ďalší bezplat-

ný a prospešný projekt pre verejnosť. „Ak by sa tento problém dlhodobou nepodarilo vyriešiť a ničenie kontajnerov by sa opakovalo, boli by sme nútení červeno-biele kontajnery z ulíc stiahnuť,“ konštatuje Ronald Blaho.

„Petržalka je na tom aktuálne najhoršie. Nájdú sa rôzne pokusy o „rabovanie“ kontajnerov aj v iných mestách, no zatiaľ to nikde nebolo v takej miere. Iba v Senci, kde bolo umiestnených 13 zberných nádob a až 9 zničených, a preto sme museli pristúpiť k najradikálnejšiemu opatreniu.“

Asekol hradí celý projekt, teda aj opravy kontajnerov. Nie je však v možnostiach neziskovo hospodáriacej spoločnosti zabezpečiť 24-hodinové monitorovanie bezpečnosti kontajnerov. Doteraz sa nikde nepotrebovali obracať na pomoc občanov. V Petržalke je to inak.

Pokračovanie na strane 3 ➤

Vandali na Švabinského ulici koncom decembra.

Slovo šéfredaktorky

Tabuľa a spolužiaci

„Mami, my ideme do školy?“ pýta sa ma dcéra-ôsmáčka. Vy nie, vy 14-roční ste v tomto chaose zadržania a otvárania škôl najnepodstatnejší, myslím si. Namiesto toho sa jej pýtam: „A chcela by si?“ Spomeniem si, ako za mnou chodila počas prvej vlny a neprestávala kvíliť, že už chce ísť do školy. Stážovala sa, že prišla o lyžiarsky kurz, aj o plánovaný školský pobyt v Anglicku, o tie akcie, na ktoré sa neskôr pri pojme škola, spomína. Toto skončilo. Akoby rezignovala. Nestážuje sa už na nič, len si každé ráno otvorí počítač a s vypnutou kamerou a mikrofónom, podobne ako 20 jej spolužiakov, sa snaží sústrediť na to, čo hovorí učiteľka. Interakcia nulová. Ona to tak, samozrejme, nepopisuje. Povie len: „Ťažko sa mi takto učí. V škole by som mala lepšie známky. Počas hodiny sa ožívajú tí isti štýria, ostatní väčšinou mlčia. Teraz oveľa ťažšie niekto povie, že niečomu nerozumie.“ Čo jej najviac chýba? Tabuľa..., ale hlavne spolužiaci.

Nemyslím si, že toto obdobie bude mať nejaký výrazne negatívny dopad na jej vedomosti, hoci to sa prezentuje ako hlavná motivácia pre otváranie škôl. Oveľa viac mi je ľúto, že korona stopla jej „tréning“ sociálnych vzťahov. Aj na to totiž slúži trieda a škola – je to mikro spoločnosť, trénažér na život. Ale môžem si vôbec dovoliť operovať týmto argumentom v situácii, keď tu denne umierajú desiatky ľudí nakazených covidom? Asi nie. Duševné a emočné potreby idú aktuálne bokom, budme radi, že sme zdraví. Fyzicky... a dúfajme, že zostaneme aj duševne...

Ingrid Jarunková

ZUBNÁ AMBULANCIA AMBULANCIA STOMATOCHIRURGIE A IMPLANTOLÓGIE

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h

OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ

0905662407

STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Pandémia brzdí aj zmeny v parkovacom systéme

„Ušiel nám jeden mesiac, ale, žiaľ, nemáme na výber. Problém týchto dní je, samospráva už tretí týždeň testuje, všetci sú na home office, takže ťažko sa riešia veci tak, ako sme mali naplánované,“ konštatuje Ivan Lučanič, poverený vedením referátu mobility mestskej časti.

Od januára došlo v petržalskom parkovacom systéme k niekoľkým zmenám. Jeden rezident môže mať registrované maximálne 2 vozidlá, z toho len jedno sluha. Toto skončilo. Akoby rezignovala. Nestážuje sa už na nič, len si každé ráno otvorí počítač a s vypnutou kamerou a mikrofónom, podobne ako 20 jej spolužiakov, sa snaží sústrediť na to, čo hovorí učiteľka. Interakcia nulová. Ona to tak, samozrejme, nepopisuje. Povie len: „Ťažko sa mi takto učí. V škole by som mala lepšie známky. Počas hodiny sa ožívajú tí isti štýria, ostatní väčšinou mlčia. Teraz oveľa ťažšie niekto povie, že niečomu nerozumie.“ Čo jej najviac chýba? Tabuľa..., ale hlavne spolužiaci.

Novinkou sú aj návštevníci. Rezident, ktorý má zaregistrované jedno vozidlo, má nárok na 30 návštevných hodín za rok. Rezident, ktorý nemá žiadne vozidlo v systéme, na 60 hodín.

Pre občasných návštevníkov Petržalky sa pripravuje aj možnosť zakúpiť si paušálny poplatok. Mal by byť 1 euro na deň, alebo 50 eur na rok a umožňoval by návštevníkovi parkovať od 8h do 18h v modrých boxoch v Petržalke bez postihu. Keď sa rozbehne, zistíte to aj v aplikácii.

V súvislosti s ďalšími zmenami sme oslovili Ivana Lu-

nej komunikácii.

Odtáhovka je súkromná spoločnosť alebo je to auto úradu?

■ Je to prenajaté auto. Disponuje ním úrad, to znamená, že všetky náklady spojené s odtáhom sa budú platiť úradu.

Kedy s odtáhmi začnete?

■ Plánovali sme v priebehu januára, ale pandemická situácia nás dostáva do dilemy – na jednej strane je platné VZN, ktoré by sme chceli, aby ľudia dodržiavali, na druhej je zákaz vychádzania a mobilita má byť obmedzená. Takže, čo s tým? Vyzerá to však tak, že by sme to mohli spustiť v polovici, najneskôr koncom februára.

Samospráva sa chcela od tohto roka zamerať aj na kontroly parkovania na chodníkoch. Tam, kde sú dostatočné kapacity parkovacích miest, ich už nechce tolerovať, ale cieľene riešiť papučou alebo odtáhom.

■ Parkovanie na chodníkoch zatiaľ riešila mestská polícia. Nie všade tým boli obyvatelia nadšení, pretože aj v oblastiach, kde nie je veľa parkovacích kapacít, policajti „opapučovali“ všetky autá porušujúce predpisy bez rozdielu. My by sme sa chceli dostať a nevedeli sa tam dostať autá OLO alebo záchrany. Preto tieto autá budeme odtahovať ako prekážky v cest-

nej komunikácii. **Odtáhovka je súkromná spoločnosť alebo je to auto úradu?** ■ Je to prenajaté auto. Disponuje ním úrad, to znamená, že všetky náklady spojené s odtáhom sa budú platiť úradu. **Kedy s odtáhmi začnete?** ■ Plánovali sme v priebehu januára, ale pandemická situácia nás dostáva do dilemy – na jednej strane je platné VZN, ktoré by sme chceli, aby ľudia dodržiavali, na druhej je zákaz vychádzania a mobilita má byť obmedzená. Takže, čo s tým? Vyzerá to však tak, že by sme to mohli spustiť v polovici, najneskôr koncom februára. **Avizovali ste, že od januára by mohol mať aj bežný obyvateľ možnosť skontrolovať a dokonca nahlásiť, či auto v modrom boxe je alebo nie je rezidenčné. V akom štádiu je táto možnosť?** ■ Táto funkcionalita je pripravená už dlhšie, od konca minulého roka. Nespustili sme ju preto, že sme si potrebovali doladiť spoluprácu s mestskou políciou a trocha sme sa báli toho, aby nebola zneužívaná. Preto sme systém upravovali s cieľom, aby k mestským policajtom šli naozaj len opodstatnené hlásenia. Aktuálne sa s nimi chystáme dohodnúť na pravidelnejších a denných kontrolách. (in)

liónov počas nasledujúcich 10 rokov. Každý Bratislavčan a Bratislavčanka má tak teraz jedinečnú príležitosť pomôcť nášmu mestu získať napríklad lepšiu dopravu, zelenú, parkovanie, ihriská, verejné priestory a kvalitnejšiu údržbu. Stačí vyplniť online sčítací dotazník od 15. februára. **Avizovali ste, že od januára by mohol mať aj bežný obyvateľ možnosť skontrolovať a dokonca nahlásiť, či auto v modrom boxe je alebo nie je rezidenčné. V akom štádiu je táto možnosť?** ■ Táto funkcionalita je pripravená už dlhšie, od konca minulého roka. Nespustili sme ju preto, že sme si potrebovali doladiť spoluprácu s mestskou políciou a trocha sme sa báli toho, aby nebola zneužívaná. Preto sme systém upravovali s cieľom, aby k mestským policajtom šli naozaj len opodstatnené hlásenia. Aktuálne sa s nimi chystáme dohodnúť na pravidelnejších a denných kontrolách. (in)

liónov počas nasledujúcich 10 rokov. Každý Bratislavčan a Bratislavčanka má tak teraz jedinečnú príležitosť pomôcť nášmu mestu získať napríklad lepšiu dopravu, zelenú, parkovanie, ihriská, verejné priestory a kvalitnejšiu údržbu. Stačí vyplniť online sčítací dotazník od 15. februára. **Avizovali ste, že od januára by mohol mať aj bežný obyvateľ možnosť skontrolovať a dokonca nahlásiť, či auto v modrom boxe je alebo nie je rezidenčné. V akom štádiu je táto možnosť?** ■ Táto funkcionalita je pripravená už dlhšie, od konca minulého roka. Nespustili sme ju preto, že sme si potrebovali doladiť spoluprácu s mestskou políciou a trocha sme sa báli toho, aby nebola zneužívaná. Preto sme systém upravovali s cieľom, aby k mestským policajtom šli naozaj len opodstatnené hlásenia. Aktuálne sa s nimi chystáme dohodnúť na pravidelnejších a denných kontrolách. (in)

liónov počas nasledujúcich 10 rokov. Každý Bratislavčan a Bratislavčanka má tak teraz jedinečnú príležitosť pomôcť nášmu mestu získať napríklad lepšiu dopravu, zelenú, parkovanie, ihriská, verejné priestory a kvalitnejšiu údržbu. Stačí vyplniť online sčítací dotazník od 15. februára. **Avizovali ste, že od januára by mohol mať aj bežný obyvateľ možnosť skontrolovať a dokonca nahlásiť, či auto v modrom boxe je alebo nie je rezidenčné. V akom štádiu je táto možnosť?** ■ Táto funkcionalita je pripravená už dlhšie, od konca minulého roka. Nespustili sme ju preto, že sme si potrebovali doladiť spoluprácu s mestskou políciou a trocha sme sa báli toho, aby nebola zneužívaná. Preto sme systém upravovali s cieľom, aby k mestským policajtom šli naozaj len opodstatnené hlásenia. Aktuálne sa s nimi chystáme dohodnúť na pravidelnejších a denných kontrolách. (in)

Máte tip?

Petržalka prijíma návrhy na ocenenie „Učiteľ, na ktorého sa nezabúda“.

Predkladať návrhy bývalých aj súčasných pedagogických zamestnancov základných a materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka môžu žiaci, absolventi škôl, zákonní zástupcovia, bývalí a súčasní kolegovia do 5. marca 2021 elektronicky na adresu juraj.monsberger@

petrzalka.sk, alebo poštou na adresu Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka, Oddelenie školstva, Kuľčíkova 17, 852 12 Bratislava.

Návrh musí obsahovať meno a priezvisko navrhovaného pedagóga vrátane kontaktov na neho (telefón, e-mail, adresa bydliska), škola, v ktorej pôsobil alebo pôsobí a zdôvodnenie na udelenie ocenenia. Pri návrhoch je potrebné súčasne uviesť aj meno a priezvisko predkladateľa návrhu vrátane základných kontaktov. (pn)

Sčítaním obyvateľstva môže Bratislava veľa získať... aj stratiť

Sčítanie obyvateľov 2021 sa bude konať online od 15. februára do konca marca tohto roka. V Bratislave dnes býva minimálne pol milióna obyvateľov. Ak sa sčítame všetci, Bratislava získa dodatočných 10 miliónov eur ročne.

V roku 2011 sa sčítalo 65 tisíc ľudí menej, ako v Bratislave reálne bývalo. Ak sa teraz sčítame skutočne všetci, Bratislava získa viac ako 10 miliónov eur ročne navyše, čiže viac ako 100 mi-

liónov počas nasledujúcich 10 rokov. Každý Bratislavčan a Bratislavčanka má tak teraz jedinečnú príležitosť pomôcť nášmu mestu získať napríklad lepšiu dopravu, zelenú, parkovanie, ihriská, verejné priestory a kvalitnejšiu údržbu. Stačí vyplniť online sčítací dotazník od 15. februára. **Avizovali ste, že od januára by mohol mať aj bežný obyvateľ možnosť skontrolovať a dokonca nahlásiť, či auto v modrom boxe je alebo nie je rezidenčné. V akom štádiu je táto možnosť?** ■ Táto funkcionalita je pripravená už dlhšie, od konca minulého roka. Nespustili sme ju preto, že sme si potrebovali doladiť spoluprácu s mestskou políciou a trocha sme sa báli toho, aby nebola zneužívaná. Preto sme systém upravovali s cieľom, aby k mestským policajtom šli naozaj len opodstatnené hlásenia. Aktuálne sa s nimi chystáme dohodnúť na pravidelnejších a denných kontrolách. (in)

liónov počas nasledujúcich 10 rokov. Každý Bratislavčan a Bratislavčanka má tak teraz jedinečnú príležitosť pomôcť nášmu mestu získať napríklad lepšiu dopravu, zelenú, parkovanie, ihriská, verejné priestory a kvalitnejšiu údržbu. Stačí vyplniť online sčítací dotazník od 15. februára. **Avizovali ste, že od januára by mohol mať aj bežný obyvateľ možnosť skontrolovať a dokonca nahlásiť, či auto v modrom boxe je alebo nie je rezidenčné. V akom štádiu je táto možnosť?** ■ Táto funkcionalita je pripravená už dlhšie, od konca minulého roka. Nespustili sme ju preto, že sme si potrebovali doladiť spoluprácu s mestskou políciou a trocha sme sa báli toho, aby nebola zneužívaná. Preto sme systém upravovali s cieľom, aby k mestským policajtom šli naozaj len opodstatnené hlásenia. Aktuálne sa s nimi chystáme dohodnúť na pravidelnejších a denných kontrolách. (in)

(kr)

foto: shutterstock

SPOLOČNOSŤ

► Pokračovanie zo strany 1

„Ak máte informácie o páchateloch alebo si všimnete podozrivú aktivitu pri týchto kontajneroch, nahláste to mestskej polícii na čísle 159,“ vyzýva obyvateľov aj miestny úrad.

Čo láka vandalov?

Z nepotrebných mikrovlnky sa dá získať aj 1,7 kg plastov, 2,2 kg skla a až 8 kg železa, z ktorého je možné vyrobiť napríklad 2 štvorcové metre plechovej strešnej krytiny. Zo starého vysávača zas 1,3 kg železa, 4,2 kg plastov a 0,9 kg neželezných kovov. Kto teda nič kon-tajnery – prvoplánoví vandali alebo svojipomocní recyklátori? „Nevieme s určitou istotou povedať, o akú skupinu ide. Motiváciou určite môže byť zhodnotenie jednotlivých častí elektroodpadu či už na zberných dvoroch alebo na rozpredávanie súčiastok,“ hovorí riaditeľ Asekol-u. „Ak by sme si trochu zakonšpirovali, tak nevyklúčujeme ani to, že nám niekto chce úmyselne poškodiť, aby sme uvedenú činnosť prostredníctvom kontajnerov nevykonávali.“

Bola by to škoda. Petržalka vyprodukuje ročne viac

Jeden červenobiely kontajner dokáže ročne zbierať až 1 tonu drobného elektroodpadu a batérií. Až 80 percento tohto odpadu je možné opätovne využiť. Napríklad recykláciou rýchlovarných kanvíc získavame plasty, meď a železo – suroviny, ktoré sa dajú opäť využiť vo výrobe.

ako 48-tisíc ton odpadu. Elektroodpad tvorí približne 1 percento z jeho celkového objemu. Väčšina Petržalčanov sa nová služba páči, sú s ňou spokojní. „Čo sa týka vyťaženia kontajnerov, v Petržalke sa naplňujú nadpriemerne rýchlo a každý týždeň sa nájdu také, ktoré treba vyprázdniť,“ hovorí Ronald Blaho. Hoci ešte nestihli urobiť rozbor odpadu,

zo skúseností vedia, že ľudia do červeno-bielých kontajnerov vhadzujú aj odpad, ktorý tam nepatrí, a taktiež funkčné elektrozariadenia. „Je to smutné, pretože takéto zariadenie mohlo slúžiť aj naďalej.“

Vyzbieraný elektroodpad smeruje do spracovateľského závodu na elektroodpad v Jihlave. „Patrí medzi tie najlepšie v strednej Európe. Tam sa odpad triedi a aj recykluje. Preč sa posielajú už hotové produkty – recykláty, ktoré tvoria jednotlivé vytriedené zložky elektroodpadu ako napríklad plast, či kovy. Z nich sa následne vyrábajú nové produkty bez potreby ťažby nových surovín,“ dodáva riaditeľ Asekol-u. (in)

foto: Marian Dekan, Fb Asekol Sk - Miriam G.

Patrí, nepatrí?

✓ Všetok drobný elektroodpad s maximálnymi rozmermi 51x36x40 cm. Napríklad mobily, kuchynské spotrebiče, batérie, hobby náradie, IT zariadenia, elektro-nické hračky, kalkulačky, rádia, prehrávače, slúchadlá, fotoaparáty, videokamery, elektrické hudobné nástroje...

✗ Televízory, monitory, žiarivky, komunálny odpad, bio odpad, zdravotnícky materiál...

Spojená škola, Pankúchova 6, Bratislava

Cieľom na našej škole je zdieľať a uplatňovať spoločnú filozofiu – zaviazat' sa k vysokokvalitnému, medzinárodnému vzdelávaniu založenému na princípe spojenia teórie a praxe so skutočným životom. Podporujeme medzinárodné zmýšľanie, no zároveň rešpektujeme a podporujeme rozvoj potrieb študentov a ich jedinečných osobností a podporujeme ich, aby sa stali študentmi, ktorí pomáhajú vytvárať mierový a lepší svet.

V budúcom školskom roku 2021/2022 otvárame:

Bilingválne Gymnázium:

8-ročné gymnázium – jedna trieda s počtom žiakov 30

5-ročné gymnázium – jedna trieda s počtom žiakov 30

Medzinárodný program:

Primary Years Programme

PYP 1 - 1. ročník – dve triedy s počtom žiakov 20

PYP 5 - 5. ročník – jedna trieda s počtom žiakov 20 (za predpokladu naplnenia triedy)

Middle Year Program

MYP 1 – jedna trieda s počtom žiakov 26 (pre žiakov 5. ročníka ZŠ)

MYP 4 – jedna trieda s počtom žiakov 28 (pre žiakov 8. a 9. ročníka ZŠ)

Všetky potrebné informácie ohľadne prijímania nájdete na webovej stránke školy www.gympaba.sk

Jedinečná skúsenosť pre študentov: súťaž o najlepší návrh promenádneho mosta cez Dunaj

Na súčasné budovanie moderného centra Bratislavy pri Dunaji má podľa dlhodobej stratégie mesta nadviazať rozvoj protihlahlého územia na petržalskom brehu medzi Mostom Apollo a Starým mostom. Štvrť Nové

Lido tak završí rozvoj Bratislavy ako skutočnej metropoly na Dunaji. Obnovená dunajská pláž, nové parky, námestia a mestský bulvár prilákajú Bratislavčanov a návštevníkov mesta, ktorí sa sem ľahko dostanú električkou, na bicykli i peši. A to aj vďaka plánovanému promenádnemu mostu, ktorý spojí centrálné námestie štvrte s Námestím M. R. Štefánika v Eurovea City.

Nové Lido s pestrou ponukou možností na trávenie voľného času, bývania, pracovných príležitostí, služieb a nových verejných priestorov umožní, aby sa Dunaj stal prirodzenou súčasťou novej časti centra mesta rozloženej na oba brehy. Developer nábrežných štvrtí Eurovea City a Nové Lido, spoločnosť J&T REAL ESTATE (JTRE), navrhuje vybudovať promenádny most, ktorý bude spájať nové časti centra mesta a zároveň sa stane novým atraktívnym verejným priestorom s vyhliadkou na mesto priamo z Dunaja.

„Dunaj je jedným z určujúcich atribútov územia Nového Lida. Som rád, že vzťah Bra-

tislavčanov k nábrežiu sa zmenil. Nájde sa tu pulzujúci život, o ktorom pred pár rokmi nikto ani nechýľoval. Chceme oprášiť fenomén starého Lida, teda obľúbený oddych pri vode v zeleni, a túto atmosféru preniesť do celého projektu. Jedna z prvých vecí, ktoré sme navrhli, je revitalizácia nábrežia a prepojenie rieky a mesta,“ vysvetľuje Silvio Kičina, projektový manažér Nového Lida.

S týmto prepojením, ktoré urobí z Bratislavy skutočnú metropolu na Dunaji, súvisí aj infraštruktúra prispôbená tomu, aby si riekou mohli ľudia užívať. Nové Lido spojí oba brehy Dunaja pozdĺžne – predĺžením nábrežnej promenády, ktorá získa chýbajúcu kontinuitu a prinesie obyvateľom i návštevníkom Bratislavy nové príležitosti na aktívne trávenie voľného času aj oddych, a priečne prepojenie cez riekou doplní promenádny most.

„Navrhujeme, aby išlo o promenádny most, z ktorého budú mať ľudia panoramatický výhľad na obe strany Bratislavy. Existujúce mosty ponúkajú výhľad buď na jednu alebo na druhú stranu mesta, chodci si musia vybrať. Lávka by mala byť bezbarierová a jednoduchá, aby priestor dotvárala, a keď sa postavíte na jej koniec v Novom Lide, uvidíte pred sebou sochu M. R. Štefánika a Novú budovu SND – národné symboly Slovenska,“ opisuje Silvio Kičina.

Definitívna podoba promenádneho mosta ešte nie je jasná. Tému otvoril minulý rok vzdelávací program pre žiakov Deti a architektúra, v rámci ktorého deti z celého Slovenska kreslili, ako si predstavujú ďalší most cez

Dunaj. Nasleduje súťaž, v ktorej prinesú svoj pohľad budúci architekti, dizajnéri, urbanisti a stavební inžinieri. Téma verejného priestoru sa dotýka všetkých – detí, študentov i dospelých. Žiaci základných škôl predviedli nespútanú fantáziu a predstavivosť, študenti by mali využiť technicko-umelecké zručnosti a pripraviť originálne návrhy, ktorými vstúpia do debaty prínosu pešej lávky pre Bratislavu, očakáva projektový manažér JTRE.

Súťaž o návrh promenádneho mosta nie je verejným obstarávaním, ale ideovou súťažou určenou pre študentov odborov architektúra, inžinierske konštrukcie a mosty, stavebné inžinierstvo. Študenti majú spracovať architektonicko-konštrukčný návrh mostu pre peších, ktorý bude verejným promenádnym, komunikáčnym a pobytovým priestorom prepájajúcim hlavné námestia nábrežných zón novej časti centra mesta na oboch brehoch Dunaja. Most musí splniť limity protipovodňovej ochrany, závažné požiadavky správcu toku a vodnej cesty a požiadavky príslušných technických noriem a predpisov.

JTRE organizuje súťaž v spolupráci so Stavebnou fakultou a Fakultou architektúry a dizajnu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave a Katedrou architektonickej tvorby Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave. Študenti sa môžu prihlásiť do 1. marca a na vypracovanie návrhov majú takmer tri mesiace.

Súťažné návrhy bude hodnotiť porota zložená zo zástupcov mesta a dotknutých mestských častí, zástupcov vyhlásovateľa a zúčastnených škôl, architektov a urbanistov

pracujúcich na projektoch štvrtí Eurovea City a Nové Lido. Výsledky budú vyhlásené koncom júna tohto roka. Súťažné návrhy budú ocenené v kategóriách Celkový koncepčný návrh, Architektonické stvárnenie návrhu a Technické riešenie premostenia, pričom víťazi získajú finančnú odmenu.

Predstavitelia spolupracujúcich fakúlt sa zhodujú, že spojenie štúdia s praxou je pre budúcich architektov, urbanistov, dizajnérov a stavebných inžinierov mimoriadne dôležité. „Cieľom Fakulty architektúry a dizajnu STU je vychovávať najlepších architektov, urbanistov a dizajnérov, ktorých tvorba prispieva k zlepšeniu životného prostredia. Naši absolventi pracujú v najlepších svetových architektonických a dizajnerských ateliéroch. Naše študijné programy sú prepojené s praxou, s možnosťou získania cenných skúseností už počas štúdia. Verím, že naši študenti prispievajú nielen kvalitnými návrhmi v tejto súťaži, ale že svojou tvorbou aj pomôžu k celkovému formovaniu mesta a prostredia, ktoré nás obklopuje,“ hovorí dekan Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave Pavel Gregor.

„S radosťou vítame spoluprácu, prostredníctvom ktorej sa otvárajú pre našich študentov možnosti priamo zasiahnuť do tvorby verejného priestoru, najmä takého významu, ako je vznikajúca štvrť neďaleko historického

centra Bratislavy. Prepojením pedagogického procesu so stavebnou praxou sa priamo podporuje rozvoj talentu a kreativity našich študentov, ktorí sa budú súťažnému návrhu promenádneho mosta venovať. Už počas štúdia by si tak začali naplňovať svoje uznanie v profesii stavebného inžiniera – možnosťou ukázať prstom na reálnu stavbu, na ktorej návrhu sa spolupodieľali,“ pridáva sa aj Katarína Gajdošová, prodekan Stavebnej fakulty STU.

„Vážime si možnosť spolupráce s významným developerom a dúfame, že sa premietne do dobrého výsledku. Myslím si, že téma súťaže je príležitosťou pre prepojenie akademickej pôdy s reálnymi plánmi a považujeme za možné ich overenie študentskou súťažou.

Máme záujem o naše mesto a mnoho zadaní orientujeme týmto smerom, takže téma je aj súčasťou našich programov,“ dodáva Ján Studený z Katedry architektonickej tvorby VŠVU.

„Dávame priestor rozvoju talentov, aby dôverovali svojim schopnostiam, nebáli sa realizovať svoje predstavy a zlepšovať prostredie okolo nás. Cieľom spolupráce JTRE so školami formou súťaže návrhov je umožniť študentom vyskúšať si reálne projekty a lepšie sa tak pripraviť na budúcu prax, my zas získame pohľad budúcich kolegov na rozvoj mesta. V spolupráci s univerzitami vzdelávajúcimi stavbárov a architektov budeme radi pokračovať aj v budúcnosti,“ približuje spoluprácu Pavel Pelikán, výkonný riaditeľ JTRE. ■

Web okienko (nielen) pre seniorov

Vydržme sociálnu izoláciu pomocou moderných technológií, časť 1.

Séria nasledovných článkov vzniká ako reakcia na situáciu, ktorú zažívame posledné mesiace všetci. Často sa ocitáme doma dlho a osamote. Týka sa to väčšiny z nás. Aby sa nám túto situáciu dalo jednoduchšie spoločne

vydržať, dôslednejšie dodržiavať neľahké obmedzenia, a tým aj znižovať tlak na preťažené zdravotníctvo a vyčerpaný zdravotnícky personál, prinášame sériu návodov na využívanie moderných technológií hlavne pre tých,

ktorí majú voči nim rešpekt, či nevôľu. Nenahradiť nám síce blízkosť človeka, ale pomôcť určite dokážu. Jednou z možností, ako prekonať ťažké situácie sú tzv. videokonferencie (videohovory), teda obrazový a zvukový kontakt s blízkymi, a to aj na vzdialenosť stoviek kilometrov.

Podme sa teda pozrieť na to, čo všetko potrebujeme k uskutočneniu videohovoru. Asi nikoho neprekvapí, že základom je stolný počítač, notebook alebo inteligentný telefón, tzv. smartfón (novší typ mobilov). Ak náš starší počítač nemá reproduktory a mikrofón (stačia však aj slúchadlá s mikrofónom) alebo webkameru, budeme si ich musieť zadovážiť. Dobrou správou ostáva, že v prípade moderného smartfónu či notebooku sú tieto vybavenia už jeho súčasťou.

Videokonferencie sa dajú realizovať buď v samostatnej aplikácii, ktorá je nainštalovaná na zariadení,

alebo pomocou webového prehliadača, ktorým si prehliadame stránky na internete (ako napr. Firefox, Chrome, Edge či Internet Explorer). Napriek ich rozdielom vo vzhľade majú všetky rovnakú základnú funk-

ciu, a preto sa netreba obávať práce s nimi.

Poslednou súčasťou potrebnou k videokonferencii je založenie si osobného účtu v danej videokonferenčnej službe. Medzi bežne používané a bezplatné služby patria napr. produkty Whereby, Skype, Google Meet či Microsoft Teams. Založenie vyžaduje väčšinou vytvorenie používateľského mena, pod ktorým budete vyhľadateľný pre ostatných užívateľov, a kvalitného, bezpečného hesla. Spôsob, akým sa dá účet vytvoriť, sa mierne líši v závislosti od služby, v princípe je však veľmi podobný. Na webových stránkach služby sa dá formulár založenia väčšinou nájsť pod názvom “Registrácia” či “Vytvorenie účtu”. Je potrebné vyplniť požadované informácie a formulár potvrdiť. Odhladiac od poplatkov za internet a elektrinu je založenie účtu a používanie služby za videohovor takmer vždy zadarmo.

V budúcej časti sa podrobnejšie pozrieme na to, ako vytvoriť videohovor a ako do neho pozvať ďalších účastníkov.

Anton Pytel, Ondrej Zvara
foto:shutterstock

► „Rád pracujem v pokoji, nerád pod tlakom,“ priznáva Ladislav Lipták. „Keď je moja dielňa plná bicyklov, je to náročné. Minule sa mi snívalo, že som zákazníkov zabudol dotiahnuť pedál. Bol to taký živý sen, že som mu ráno volal, či si to môže skontrolovať.“

Ikonický petržalský cykloservis:

Chodili sme doň ako deti, dnes sa vraciame ako rodičia

Pri lesíku, v dome na Haanovej 1, funguje už 31 rokov malý cykloservis. Málokto vie, že jeho majiteľ Ladislav Lipták (69) stál pri zrode pôvodného bikrosového areálu na vtedajšej Hočiminovej – predchodcu dnešného PumpParku. Bola to práve skupina nadšných rodičov, ktorá jeho základy postavila v osemdesiatych rokoch vlastnými rukami.

Celé leto sme prežili na párkoch

„Volakedy som jazdil motokros, a keď sa mi v roku 1982 narodil syn, chcel som v ňom prebudiť rovnakú vášeň,“ začína Ladislav Lipták rozprávať, ako spolu so synom objavil bikros. Keď mal päť rokov, kúpil mu BMX-ku a spolu sa

ro predajňou, kde sa nedá prehliadnuť krištáľový luster, mám pocit ako v obývačke, nakuknem do dielne, kde sa skrývajú tri bicykle čakajúce na opravu... A v malej kancelárii chcem spoznať príbeh opravovne bicyklov, kam chodí už druhá generácia Petržalčanov. Namiesto toho spomenie Ladislav Lipták ako prvý bikros. Vzápätí pochopím, že bikros a cykloservis sú v jeho živote úzko prepojené.

šli pozrieť na bikrosové preteky v Petržalke, ktoré vtedy pred červenou poštou organizoval otec bikrosu Pavol Kleinert. „Zapáčilo sa mi to, aktívne deti a šport, ktorý sa trochu podobal na môj milovaný motokros.“

Pridal sa k skupine rodičov, ktorí sa rozhodli na vtedajšej Hočiminovej postaviť bikrosovú trať. Stal sa nielen spolupracovníkom trate a trénerom vlastného syna, ale neskôr aj ďalších detí.

„Tú trať sme urobili vlastnými rukami. Palo Kleinert

vybavil asi 150 tatroviek hliny, ale rozhádzal lopatami sme ju už museli my. O tretej som býval z roboty doma, takže som sa tomu mohol venovať naplno. So synom sme šli rovno na bikrosku, kde boli partia rovnakých otcov, ako som bol ja, takže syn v podstate vyrastal na trati. Od poobedia do večera sme tu boli dennodenne,“ spomína. Navyše, tým, že koncom osemdesiatych rokov u nás ešte závodné bicykle neboli a BMX-ky boli ťažké, začal bicykle deťom aj upravovať

a opravovať. „Doma na kuchynskom stole... Veď som nemal ani dielňu, ani garáž,“ hovorí vyučený letecký mechanik, ktorý svojho času opravoval aj veterány.

Bikros brali vážne. V roku 1989 v areáli pri lesíku usporiadali Majstrovstvá Slovenska. „Bolo tu 280 pretekárov! Tu na našej trati! Bolo to úžasné,“ pokračuje Ladislav Lipták a spomenie, ako vtedy jeho 6-ročný syn skončil zo 68 pretekárov štvrtý. „Ja som bol hrdý a on plakal.“

Na Slovensku bolo vtedy

veľa bikrosových tratí a oni trávili každý víkend na pretekoch. Získali starý vyradený autobus, naskladali doň bicykle a deti, a šlo sa. „Celé leto sme prežili na párkoch,“ smeje sa. „Boli sme úžasná partia rodičov a detí, ktoré bavil šport. Prežili sme krásne nezabudnuteľné obdobie.“ A aj úspešné. Klub mal vtedy 40 aktívnych pretekárov, ktorí sa zúčastnili aj na majstrovstvách Európy či sveta. Na petržalskej bikroske vychovali aj majsterku Európy Dášu Polákovú.

Tu je stále čo robiť

„Keď sme otvárali cykloservis, nemyslel som si, že tu budeme 30 rokov,“ pokračuje v rozprávaní Ladislav Lipták. Priestor patrilo Zväzarmu, slúžil ako klubovňa a v roku 1989 ho pán Lipták zobral do prenájmu. Bicyklom sa chcel venovať aj po tom, ako jeho syn prešiel z bikrosu na motokros.

„Na prvý nákup tovaru som šiel do Zábrehu na Morave, kde vyrábali Esky. Za 15-tisíc korún som vtedy viezol plné auto náhradných dielov.“

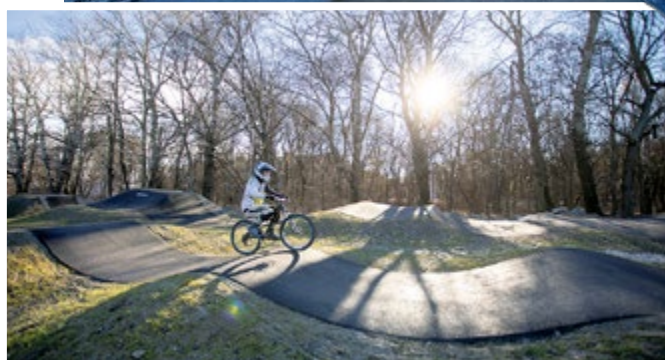
V opravovni pracovala od začiatku aj jeho manželka. Nakúpiť tovar, opraviť, spraviť účtovníctvo... Všetko to roky robia sami dvaja. „Nikdy sme na tom nezbohatli, ale vždy sme mali dosť, aby sme mohli normálne žiť.“ Priestor bol pre nich nielen dielňou, ale aj miestom, kde sa na kus reči zastavili priatelia. A tak je to dodnes. „Niekedy mám pocit, že už je čas skončiť, ale

čo by som robil? Sedel doma a pozeral televízor? To by som nedokázal. Tu je stále čo robiť,“ hovorí a spomenie prvý lockdown. „Ľudia nevedeli, čo so sebou a zrazu akoby si všetci spomenuli, že by mohli bicyklovať. Tak prevetrali svoje pivnice. Toto tu bolo plné 20-, 30-ročných starých bicyklov... Všetky prehrali cez moju opravovňu. Býval som tu od rána od piatej do večera do pol siedmej.“

Túto zimu je to menej náročné, hoci... „Je január, vonku sneží a ľudia nesú do opravy bicykel. To je novinka, zrejme spôsobená covidovým obdobím. Toto nefungovalo nikdy, všetci sa zobudili až na jar, chceli všetko hneď, najlepšie už včera,“ smeje sa a tipuje, že tento rok to bude podobné. „Lenže teraz začína byť problém s náhradnými dielmi. Duše nie sú, dodacie lehoty vo veľkoskladoch sú dlhé... Hovoril som manželke, že keď skončíme, nebude to preto, že nevládzem, ale preto, že nebude z čoho robiť...“

Heslo 'Všetko sa dá opraviť' som prehodnotil

Opravovňu na Haanovej poznajú všetky deti na okoli, chodia si sem fúkať gumi, ale aj lopty na basketbal. Pán Lipták už zvažoval, či nedá pred dvere aj škatuľu s kľúčmi, toľkí od neho pýtajú prvú pomoc. „Ako môžu ísť na trať bez kľúčov?“ krúti hlavou. Je zo starej školy. „Ja keby som ako chalan povedal otcovi, že

Čo hovorí Ladislav Lipták na moderný PumpPark?

„Je to krásne miesto s mnohými šikovnými deťmi. Keď ideme večer so ženou domov, žasneme, čo dokážu aj tí najmenší. Viete, čo tu bude v lete? Po chodníku ani neprejdete, ale, chvalabohu, aspoň majú decká kam chodiť.“

defekt treba odnieť do servisu, tak by ma tak vylátal po zadku, že by som zabudol, že mám bicykel. Dnes je to normálne...“ Ľudia sa rokmi stali podľa neho technicky negramotnejšími. Kedysi prichádzali so zložitejšími opravami, dne často kvôli hlúposti. „Dobrý deň, mám defekt,“ znie pozdrav nového klienta.

„Prvé, čo urobím, vyberiem ventil, to už som vedel ako decko, ... a gumička je preč. Dám novú a je po defekte,“ hovorí Ladislav Lipták a sám seba sa pýta, či to ľudia nevedia alebo nemajú záujem vedieť. „Volakedy bolo normálne, že sme si vedeli 90 percent vecí opraviť sami, dnes už nie. Ale zas, vďaka tomu mám robotu.“

Na druhej strane aj on vidí, ako rýchlo napreduje technika. „Som tu 30 rokov a stále má niečo dokáže prevapíť. Donesú bicykel, pozerám naň a neviem, musím zisťovať... Napriek výzvam najradšej opravujem klasické bicykle. Je ich stále toľko, že mám čo robiť. Niekedy až nestíham.“

Priznáva, že dlho žil v presvedčení, že vie opraviť všetko. „Chvalabohu, tých 30 rokov ma naučilo, že dnes to už dokazovať nepotrebujem. Kedysi som nevedel spať, aj v noci som sa budil, ak som mal nejakú komplikovanú opravu. Naučil som sa konečne povedať nie. Do krkolomných opráv už nejdem, keď vidím, že by som sa

viac natrápil, ako z toho mal uspokojenie,“ hovorí a uvádza príklad - kolobežky. Defekt na elektrickej kolobežke, to je vraj tortúra na dve hodiny. „Čínskemu súdruhovi, ktorý vymyslel kábel, čo sa nedá odpojiť od kolesa, by som za blahoželal... Takže, v tomto som neúprosný, kolobežky, nie.“

Naopak, defekty na vozíkoch opraviť invalidom aj zadarmo a pomáha aj mamičkám. Tie sú rady, pretože defekty na ich drahých kočíkoch sú ochotní riešiť málokde. Ladislava Liptáka už neprekvapuje, že za ním s odporúčaním 'Choď k Liptákovi, ten to spraví' prídu aj klienti zo širokého okolia Bratislavy. Alebo príde zúfalý zákazník s prosbou 'Odvsadial' ma vyhnali, nepomôžete?' „Vtedy sa vo mne ozve ego majstra a neodolám. Chcem to vyriešiť a moje predsavzatie dokázať povedať nie, je zase raz zabudnuté,“ priznáva s úsmevom legenda petržalskej cyklokomunity. (in)

foto: Marian Dekan, archív L.L.

Koncom 80-tych rokov sa skupina rodičov rozhodla na vtedajšej Hočiminovej postaviť bikrosovú trať.

▲ V roku 1989 v areáli pri lesíku usporiadali majstrovstvá Slovenska. Bolo tu 280 pretekárov!

Pred servisom bývalo živo. Na schodoch sedí „otec bikrosu“ Pavol Kleinert.

▼ Začiatky. Cykloservis rozbiehal pán Ladislav s kamarátom Karolom, na fotografii.

▲ Bez manželky by to tiež nešlo.

Starohájska hájovňa bude chátrať aj tento rok

Minulý rok pred dvoma petržalskými hájovňami pribudli tabule, ktoré informujú, že sa stali významnými lesníckymi miestami. Na Starohájskej hájovni síce natreli fasádu, ale je to „potemkinovská dedina“. Navonok krajšia, vo vnútri rozpadávajúca sa, bez vody, kanalizácie, kúrenia, so 60-ročnou elektroinštaláciou.

Minulý rok nás nájomníčka hájovne, pani Gabriela (80) pozvala na rozhovor, ukázala neobývatelný dom, zhrdzavené a rozpadávajúce sa rímky, strechu, komín, porozprávala o spráchnivených nosných trámoch... A pridala svoj príbeh. „*Tak ako podnik pride-*

Bratislava má bohatú lesnícku tradíciu

„Jedna z lesných škôlok bola v Petržalke - jeden z najvýznamnejších európskych lesníkov Wiliam Rowland sa staral o nížinné lesy a pahorky, obnovoval lesné porasty a zalesňoval pusté plochy. V rokoch 1858-1863 sa v bratislavských lesoch vysadili takmer 2 milióny sadeníc, prevažne borovic.

Bohaté lesnícke dejiny má Bratislava aj vďaka lužným lesov v minulosti popretkávanými ramenami Dunaja. Ich bohatých vlastníkov, najmä spočiatku, zaujímalo predovšetkým poľovníctvo a chov zveri v lesoch. Starostlivosť o poľovné revíry zverovali do rúk dedičným hájnikom, ktorí nám ako vzácne pamiatky zanechali budovy svojich bývalých hájovní. Tie sa neskôr stali i svedkami tvoriacej sa lesníckej tradície na území nášho hlavného mesta. Do dnešných dní sa v Bratislave zachovali dve hájovne - na Starhradskej ulici v Zrkadlovom háji a na Starohájskej ceste,“ informovala nás Marína Debnárová.

Kedysi k domu patrilo oveľa väčší pozemok, bolo tam miesto pre senník, chovali sa tu kravy, kone, kozy. Dnes z toho zostalo len torzo, okolité pozemky už vlastní súkromná spoločnosť. „Keby nebolo mňa, Lesy už hájovňu nemajú, myslím, že by bola dávno predaná alebo zbúraná,“ je presvedčená nájomníčka pani Gabriela.

borníkmi vyhodnotený aj stav strechy, komínov a ríms, kde bolo konštatované, že je nutná rozsiahla rekonštrukcia, informoval nás minulý rok bývalý hovorca Pavel Machava. „Nakoľko OZ Smolenice nemá prostriedky na takýto projekt z bežných údržieb, požiadala Generálne riaditeľstvo v Banskej Bystrici o zahrnutie tejto rekonštrukcie do plánu investícií. Po schválení akcie, by táto mohla byť realizovaná v roku 2021.“ Bude?

Po hostinci a obytnom dome, učebňa

Predtým, ako hájovňu vyhlásili za významné lesnícke miesto, namalovali jej fasádu na zeleno. Či je to lepšie, necháme na vašom posúdení... Oveľa podstatnejšia je však otázka náhodnej okoloidúcej, ktorú sme počuli, keď sme sa na jeseň boli pozrieť na revitalizáciu tejto „potemkinovskej dediny“.

„Aj strechu budete robiť? Aj komín opravíte? Lebo ak nie, o chvíľu sa to celé rozpadne a vaša fasáda bola celkom zbytočná,“ kričala na robotníkov.

Lesy SR, ako majiteľ objektu, o tomto stave vedia. „Pri posudzovaní rekonštrukcie uvedeného objektu bol od-

potom nám poslali vyjadrenie, že o odpredaji neuvažujú, pretože sa chystajú Starohájsku hájovňu vyhlásiť za významné lesnícke miesto, naposledy koncom roka prišlo stanovisko, že „predmetná hájovňa je zaradená do prebytočného majetku, to znamená, že môže byť odpredaná nájomníčke s trvalým pobytom, na predmetnej nehnuteľnosti t.j. pani Gabriele P“. Pani Gabriela sa cíti podvedená. „Mám pocit, že kalkuluju s tým, až skončí môj život, čo je neetické a ponižujúce.“

Aktuálne sa menilo vedenie Lesov SR a opäť je všetko inak. „Objekt hájovne je pre štátny podnik dôležitý, predaj je momentálne zastavený a procesovať sa nebude. Štátny podnik Lesy SR aktuálne nastavuje novú stratégiu nakladania s majetkom,“ informovala nás aktuálne Marína

Nové zariadenie pre seniorov v príjemnom prostredí v Blatnom

SenDom, Športová 3, Blatné pri Senci
www.sendom-societas.sk
mail: riaditel@sendom-societas.sk
tel.: 0903 711 259

www.sendom-societas.sk

Debnárová, vedúca odboru komunikácie Lesov SR. Hájovňa aj jej dvor je krásne miesto uprostred Petržalky. Pani Gabriela, bývalá riaditeľka škôlky v Starom háji snívala, že keď objekt odkúpi, opraví ho a otvorí tu materskú školu s malým počtom detí. To sa jej už, žiaľ, nesplní. Mnohí Petržalčania by dnes radi videli hájovňu ako komunitné centrum. Aké s ňou majú plány Lesy SR? „V budúcnosti je plán o znovunavrátenie hájovne do služieb lesného hospodárstva prostredníctvom prebudovania na environmentálnu učebňu s expozíciou historicky dostupných materiálov o obhospodarovaní lesov pri Bratislave,“ dodala hovorkyňa.

Takže, zostáva len veriť, že sa nám hájovňa nerozpadne pred očami skôr, ako sa začne rekonštrukcia. (in)

foto: Marian Dekan

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Dunajský breh po „hostine“ bobrej rodiny. Prečo si vyberajú zdravé stromy?

Na prechádzke pri Dunaji, na petržalskej strane za Ovsíšťom, sme natrafili na úsek, kde bolo množstvo stromov ohlodaných od bobrov. Bol to smutný pohľad vidieť zdravé stromy takto hynúť. Vtedy vám napadne tá známa fráza: Zabi bobra, zachrániš les, aj keď mi je jasné, že aj on má v prírode svoju funkciu. Udivilo ma, že na brehu hlavného toku si tento „ekosystémový inžinier“ spokojne sedel, čistil si kožuch a ľudská prírodnosť ho vôbec neznepokojovala. Znamená to, že tieto prevažne nočné tvory, strácajú plachosť? A prečo si vyberajú na obhrýzanie zdravé stromy?

Petra S.

(pozn.red. Podľa Samuela Pačenovského z bratislavského pracoviska Štátnej

ochrany prírody SR sa bobry na petržalskom brehu vyskytujú najmä v dvoch chránených územiach: V Chránenom areále Soví les, ktorý sa nachádza pri nábreží Dunaja medzi Mostom Apolo a Prístavným mostom a v Prírodnej rezervácii.

Starý háj, čo je územie medzi Dolnozemsťou cestou, hrádzou a Dunajom. Dostanete sa do nej od obrátiska autobusov v Ovsíšti a končí pri

čističke odpadových vôd pri Betliarskej ulici. „V rezervácii Starý háj ide o jednu bobriu rodinu, ktorá si tu udržuje svoje teritórium, teda iné bobry na svoje územie nepustí,“ hovorí Samuel Pačenovský a tým vylučuje, že by bola bobria populácia premnožená, hoci pohľad na množstvo ohryzených stromov to môže evokovať.

Bobor je nadštandardne rodinné založený. Pár žije

s dvomi poslednými generáciami mláďat. Partnera si vyhľadáva na celý život a o potomkov sa stará oproti ostatným hlodavcom veľmi dlho. Stromy, samozrejme, obhrýzajú všetci členovia rodiny. „Bobor je prísny vegetariánom, a konzumuje iba živé pletivé rastliny. Počas vegetačnej doby má k dispozícii širokú škálu najmä širokolistých bylín. V zime sa mu ponuka stenčí na lyko drevín. Nakoľko stromy majú najväčšie množstvo lyka na tenkých vetvách, čiže v korunke, bobor si ho približuje zhrýznutím celého stromu,“ vysvetľuje Dušan Valachovič. Riaditeľ Správy CHKO Záhorie Štátnej ochrany prírody SR, sa bobrami roky zaoberá a na Záhorí ich monitoruje. Vysvetľuje nám, že bobor je na území strednej Európy posledný zachovaný tzv. kľúčový druh. Kmene stromov mu slúžia ako stavebné drevo na vytváranie hrádz, ktoré zadržiavajú vodu v krajine. Na aktivite bobra je teda závislý veľmi veľa, najmä vodných a na vodu viazaných organizmov. „V dobe dlhodobého hydrologického sucha

Vidieť cez deň bobra, je zážitok, je to predsa len nočný tvor. Ako však vysvetľuje Dušan Valachovič, bobor je prispôsobivý tvor. „Ak v protiených vetvách, čiže v korunke, bobor si ho približuje zhrýznutím celého stromu,“ vysvetľuje Dušan Valachovič. Riaditeľ Správy CHKO Záhorie Štátnej ochrany prírody SR, sa bobrami roky zaoberá a na Záhorí ich monitoruje. Vysvetľuje nám, že bobor je na území strednej Európy posledný zachovaný tzv. kľúčový druh. Kmene stromov mu slúžia ako stavebné drevo na vytváranie hrádz, ktoré zadržiavajú vodu v krajine. Na aktivite bobra je teda závislý veľmi veľa, najmä vodných a na vodu viazaných organizmov. „V dobe dlhodobého hydrologického sucha

Je to náš najväčší hlodavec, zubami sa vie aj brániť, ale je to vraj zriedkavé, iba ak by boli on alebo jeho mláďa bezprostredne ohrození. Je teda skôr plachý a pred človekom uniká, obozretní by však mali byť psičkári. „Bobor predstavuje určite nebezpečenstvo pre mladých neskúsených psov. A nielen samotný bobor, ale aj jeho teritórium s množstvom nástrah,“ dodáva Dušan Valachovič.)

A.I.I. Technické služby s.r.o. prijme ihneď

•VODIČ „B“, „T“ - 3,33 €/hod. brutto + osobné ohodnotenie do výšky 2,10 €/hod. brutto
•VODIČ „C“ - 4,63 €/hod. brutto + osobné ohodnotenie do výšky 2,10 €/hod. brutto

Zimná údržba ciest a komunikácií v BA

0911 / 721 409, recepcia@aiits.sk

Základná zložka mzdy + príplatky a ODMENY

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

12. 2. 2021 • vychádzajú 27 rokov • číslo 2
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • IČO: 35712058 • REDAKCIA: Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel: 02/62801182, Šéfredaktorka: Ingrid Jarunková • Inercia: 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • web: www.banoviny.sk • TLAČ: MAFA a.s., tlačiareň PR reklama je graficky vyznačená ■. Neobjednané príspevky nevraciame a nehonujeme.

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

Po Viedenskej ceste jazdili koče, električka aj tanky

Viedenská cesta je dnes pre väčšinu z nás najmä príjemná cyklotrasa. Keď prechádzame od Sadu Janka Kráľa k Dunaju, už si nespomenieme, že kedysi bola aj „zakázanou“ cestou. A v tesnej blízkosti najstaršieho verejného parku v Európe, divadla Aréna, reštaurácie Leberfinger či kaviarne Au Café sa akoby pozabudlo, že aj Viedenská cesta má svoj vlastný príbeh.

V roku 1771 nariadila Mária Terézia magistrátu mesta zabezpečiť stavbu hrádzi proti záplavám aj na pravom brehu Dunaja. Položili sa tak základy pre postupné úpravy petržalského terénu. Súčasťou hrádzi bol aj násyp rekonštruovanej starej cesty do Viedne,“ píše Ján Čomaj v knihe Petržalka Engerau – Legetfalu. „Hradská viedla od pontónového mosta popri hlavnom toku a odtiaľ vedľa Pečnianskeho ramena. Rekonštrukciu cesty a jej novú trasu projektoval bratislavský mestský geometer Michal

Tomka. Celý projekt dokončil až v roku 1809.“

Na stránke reštaurácie Leberfinger sa v súvislosti s jej históriou spomína, že v 60-tych rokoch 19. storočia bola dôležitým miestom. Niekdajší hostinec, tzv. zájazdny, svojím návštevníkom zabezpečoval ubytovanie a stravovanie a v čase, keď sa na dopravu po súši využívali kone a kočiare, v hostinci sa postarali i o jazdecké kone a ťažný dobytok zapriahnutý do povozov.

„Od budovy petržalského hostinca odchádzal každú sobotu dostavník do Hainburgu

idúc po Viedenskej ceste okolo starého petržalského kostolíka stojacom pri Pečenskom ramene Dunaja.“ píše sa na stránke reštaurácie. Legendárny Ludwig Leberfinger prevzal budovu v roku 1894-1895 a spravil z nej miesto s nezabudnuteľnou atmosférou. V rokoch 1890-91 navyše spojil Petržalku s Bratislavou železnično-cestný most a 1. február 1914 začala premávať aj tzv. Viedenská električka. Časť úseku šla aj po pravostrannom nábreží Dunaja, kým sa napojila na most Františka Jozefa. Fungovala až do roku 1938 a prispievala k čulej atmosfére všade, kadial prechádzala.

Vojna však život na Viedenskej ceste zastavila. „Po Viedenskej ceste a po moste prichádzala väčšina oficiálnych návštev slovenského štátu či Bratislavy. Ruch na ceste ostro kontrastoval s mŕtvou smrťou okolitia – poloprázdny parkom, opustenou kaviarňou Au Café, voláky vyhladávaným miestom Bratislavčanov aj prázdnu reštauráciu Leberfinger, kde kedysi každý víkend a po väčšinu sviatkov hrávala hudba a do neskorého večera sa tu tancovalo, v lete v záhrade na nábreží. Ustal aj ruch v športových lodeniach, slovenskej, maďarskej a kedysi najživšej nemeckej lodenici. Za cestou stál opustený športový areál Obchodných domov. Fabričky po oboch

Električka na Viedenskej ceste okolo roku 1915.

stranách, Preglejka a výrobná čistiacich prostriedkov, pracovali na najmenšie obrátky,“ píše Ján Čomaj.

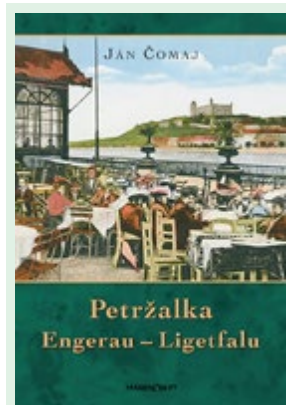
Bohužiaľ, ani koniec vojny nebol pre Viedenskú cestu renesanciou. Po vojne vstúpili do platnosti Benešove dekréty o odsune Maďarov a Nemcov z republiky... „Po Viedenskej ceste celé dni tiahli skupinky ľudí, ktorí museli opustiť svoje domovy, a na kárickách, vo vyrazených detských kočkoch, v ruksakoch a jutových vreciach niesli celý svoj majetok, ktorý im do nového domova dovolili úrady preniesť. Bol to hrozný pohľad. Mnohí nešťastníci sa ledva vliekli pod nákladom batožiny a osudu,“ píše Ján Čomaj.

Po roku 1948 sa Viedenská cesta navyše stala pohraničným pásmom. Prejsť sa po nej znamenalo neustále legimitovanie sa pohraničiarom. „Okolo nej osadili výstražné tabule POZOR! HRANIČNÉ PÁSMO VSTUP PRÍSNE ZAKÁZANÝ!“ píše Ján Čo-

maj a dodáva, že veľkú skúšku zažila ešte v noci z 20. na 21. augusta 1968. „Po jej starom asfalte sa valila „internacionálna“ pomoc vojsk Varšavskej zmluvy.“

Viedenská cesta a jej bezprostredné okolie si na nový život muselo následne počkať desaťročia....

(pn)

Informácie a foto sme čerpali aj z knihy Ján Čomaj – Petržalka – Engerau – Ligetfalu. Kniha vyšla vo vydavateľstve Marenčin PT.

Rozbíja predstavu o tom, ako má vyzeráť učiteľ jogy

Rodený Petržalčan Laci Ayph (32) často počúva, že pôsobí, že má bližšie k činkám ako k asánam. „Nikdy som netúžil venovať sa joge,“ hovorí s úsmevom. „Chodil som do fitka, na box, pracoval som ako policajt. Ash-tanga joga mi kompletne zmenila život.“

Pracoval ako policajt na miestnom oddelení v Petržalke a venoval sa výbušným športom, keď v roku 2013 prostredníctvom spoločnej známej stretol praktikanta Ashtanga jogy Jara Pávka. „Presviedčal ma, aby som vyskúšal jogu, ale ja som odolával. Mal som ten tradičný názor, že joga je pre ženy, statická, pomalá a skôr nudná,“ spomína. „Po roku som sa však predsa len dal nahovoriť na súkromnú hodinu a zrazu bolo všetko inak. Vedel som, že tomuto sa chcem začať venovať. Nebolo to nudné, ani statické a už vôbec nie ľahké.“

Zo dňa na deň prestal cvičiť vo fitnesscentre a začal sa naplno venovať ashtanga joge. Dnes patrí k hlavným učiteľom v petržalskom štúdiu Prakriti, pri ktorého zrode stál. „Rozbíjam dogmu, ako má vyzeráť učiteľ jogy,“ smeje sa, ale zjavne sa im to v štúdiu darí. Hoci je joga v našich končinách skôr doménou

V štúdiu Prakriti. „Som odjakživa verný Petržalke,“ smeje sa Laco Ankh. „Nielenže tu bývam, ale aj pracujem.“

žien, v Prakriti býva občas na hodine aj viac mužov ako žien. „Ashtanga joga dokáže byť aj fyzicky náročná, hoci je to iný pohyb ako s činkami, a to mužov púta. Keď to zistia, zostanú.“

Je to ako učenie sa na hudobný nástroj Ashtanga joga je súbor praktík, ktoré vychádzajú zo starých textov. Pohyb je v nej úzko prepojený s dychom, a hovorí sa o nej aj ako o „joge na chrbticu“. „Na hodine sa krok po kroku s pomocou učiteľa učíte sekvenciu napamäť, technicky správne a terapeuticky. Je to tradičný, najjednoduchší a neefektívnejší spôsob praxe,“ dozviete sa na stránke štúdia. Laco Ayph to prirovnáva k učeniu sa na hudobný nástroj. Malé úseky opakujete stále dokola, aby sme ich zvládli do dokonalosti – v rámci svojich možností. Chce to čas, disciplínu, sebazapretie, domáci tréning,

a preto táto joga nie je vhodná pre každého. „Ludom, čo sa chcú len dvakrát do týždňa ponahovať, brať to ako strečing či vypnutie hlavy po práci, odporúčam iné formy.“ Kto si však zvolí ashtanga jogu, získava podľa učiteľa nielen fyzické benefity, ako flexibilitu či vyriešenie problémov s bolesťami chrbta, ale aj väčší nadhľad, pocit slobody a schopnosť vnímať veci inak. Osobne ma ako laika zaujalo na praktikovaní ashtanga jogy to, že hoci je hodina verejná, cviky sa neopakujú po učiteľovi, ale každý cvičí „tú svoju“ sekvenciu. A tiež, že snahou je docieľiť, aby sa človek naučil praktikovať jogu sám doma. Akoby to bolo v rozpore s dnešným konceptom, v ktorom sa cvičitelia naopak snažia získať skupinu verných žiakov na perspektívne dlhý čas a nie vychovávať človeka, aby sa stal pri cvičení samostatný. Laci Ayph vysvetľuje: „Joga sa pôvodne neučila na hromadných hodinách. Možno urobili verejnú prezentáciu jogovej praxe, ale hodina sa tak nevedla. Zmenilo sa to až v dobe, keď o ňu začal byť masový záujem. Pôvodná filozofia si teda

s tou dnešnou praxou dost odporuje.“ Aj preto sa Laci Ayph špecializuje na súkromné hodiny. Prax vie ušit na potreby konkrétneho človeka. „Na druhej strane potrebu učiteľa máte stále,“ hovorí. „Ja takisto dodnes chodím k svojmu učiteľovi na konzultácie. Nie je to o tom, že jedného dňa si poviete, už ho nepotrebujem. Možno ten kontakt nie je taký intenzívny, ale zostáva. Joga je totiž celoživotné učenie.“ Paradoxné je, že keď Laci Ayph minulý rok uprednostnil súkromné hodiny pred všetkými ostatnými aktivitami, prišiel spolu s ďalšou vlnou pandémie zákaz združovania sa. „Napriek tomu, že je to ťažké obdobie, online hodiny robiť nechcem. Mám voči tomu obrovský rešpekt. Človeka musím vidieť, počuť, mať pod fyzickou kontrolou... Ale práve teraz počas lockdownu moji žiaci veľmi ocenili, že sú schopní a zvyknutí cvičiť aj doma sami,“ hovorí a aj v negatívnom nachádza pozitívne. „Navyše, mám teraz skúškové obdobie (študuje odbor fyzioterapia a Fakulte zdravotníckych vied UCM, pozn. red.), tak mám aspoň čas na učenie.“

Covidové obdobie je náročné aj pre štúdio Prakriti. Krásne priestory v areáli Matadorky sú opustené. Avšak našli čiastočné východisko. „Naš hlavný učiteľ a zakladateľ konceptu PRAKRITI Jaro Pávek má veľkú vášeň pre jedlo a vždy chcel mať popri štúdiu aj bistro, len na to nikdy nebol čas,“ hovorí Laci Ayph. „Prišiel až teraz s covidom. Takže varíme vegetariánsku a vegánsku stravu a rozvážame ju. Keď sa uvoľnia opatrenia, bistro zas ustúpi joge, ale teraz nám to pomáha prežiť,“ dodáva.

(in)

foto: archív L. A.

▲ Bratislavský veslársky klub – prvé moderné športové združenie v celom Uhorsku, mal po 2. svetovej vojne sídlo na Viedenskej ceste, nad prístaviskom propelera. Osudným sa pre túto nádhernú stavbu stala výstavba Nového mosta.

▲ Demolácia petržalského kostolíka na Viedenskej ceste, okolo roku 1945.

OPTIKA LENTIS, s.r.o.
Šustekova 15
851 04 Bratislava
Tel. 02/62 31 72 22

Ponúkame Vám:

- veľký výber okuliarových rámov za skvelé ceny
- okuliare so šošovkami od renomovaných dodávateľov
- vyšetrenie zrakové ostrosti
- odborné poradenstvo

Záleží nám na tom, aby ste mali LACNÉ a zároveň DOBRÉ okuliare

Hera- kleitos z Efezu	kvalita- tívne	4. časť tajničky	lúpežou získaj	Pomôcky: káma, ma- niok, earl, santalén	druh syntetickej lejacej živice	letná vlnená tkanina	ženské meno	značka titánu	2. časť tajničky	pasca, nástraha	Pomôcky: totus, ebu- rín, aryk, NSU, salit	jedenie medzi raňajkami a obedom	natiahnuť na nohy obuv	bujnosť (bás.)	značka iridia	1. časť tajničky	neskorá kamenná doba (archeol.)
skratka Akadémie muzických umení				zababušia (expr.)							veľmi zbite (expr.)						
koval				tropický ker poštová poukážka							náhradka slonoviny iris, po česky						
osušuje sa								lisovaním stlač ochorenie krýs							EČV Košíc nakrátko		
syčali							zapariť tenisové ihrisko							ktože týkajúca sa opery			
tam			ženské meno odrezalo										dravý vták rímska bohyňa úrody				
značka nemec- kých auto- mobilov				neurobí udanie mesačná (bás.)						pátrači poplach (hovor.)							
anglický šľachtic					výdavok časť tenisového zápasu						chuť do jedla meno Delona						
Pomôcky: landart, Lua, uma- lon, eneolit	klaním veľmi poranilo	sulfid európnatý 5. časť tajničky				spriadala latinské písmo						srknutie (kniž.) odhadnutie				7. časť tajničky	odletenie
prestal zniesť							ubralo mesto vo Fran- cúzsku						novou metódou navíjanie				
omotal, obkrútil (expr.)								oficiálna rímska bohyňa							študent- ský domov drevená topánka		
kilogramy (hovor.)					tyl (zastar.) jednoklon- ný nerast				kmitá 3. časť tajničky					skr. štátu Delaware ázijská závlaha			
Leonard (dom.)				cukrový roztok malomo- censtvo						varením príprave tkanie							
značka argónu			smer vo výtvarnom umení čachre								páštarsky úder druh po- hostinstva						
tenké doštičky								zvýšený tón E bohatieri				túžobný (bás.) Livia (dom.)					kozácky náčelník
ohúria, omámia (hovor.)							nôtil cenina						druh antilopy roztápa				
Pomôcky: kasinet kryolit, so- doku, Ate	posmešne napodob- ňuj	poľovný pes 6. časť tajničky				vzácný minerál naparuj								Klub slov. turistov obal na liek			
polovica					podstavec (zried.) tropický strom										zn. piko- ampéra stával sa silnejším		
grécka bohyňa pomsty				dával do obalu chodí bez cieľa						šupom (expr.) celý (v med.)							
skratka rozpočto- vej organi- zácie			anglický šľachtic odrež								tušila (expr.) ruka						
počulo (hovor.)					úžitková rastlina Elena (dom.)								zvíra s chobotom remíza (šach.)				
dokončí rúbanie						poučka (odb.) značka pre stĺb						aroma- tická liehovina zn. india					osobné zámeno
po trochu jedol (expr.)									užialene								
stríga, bosorka									druh terpenu								